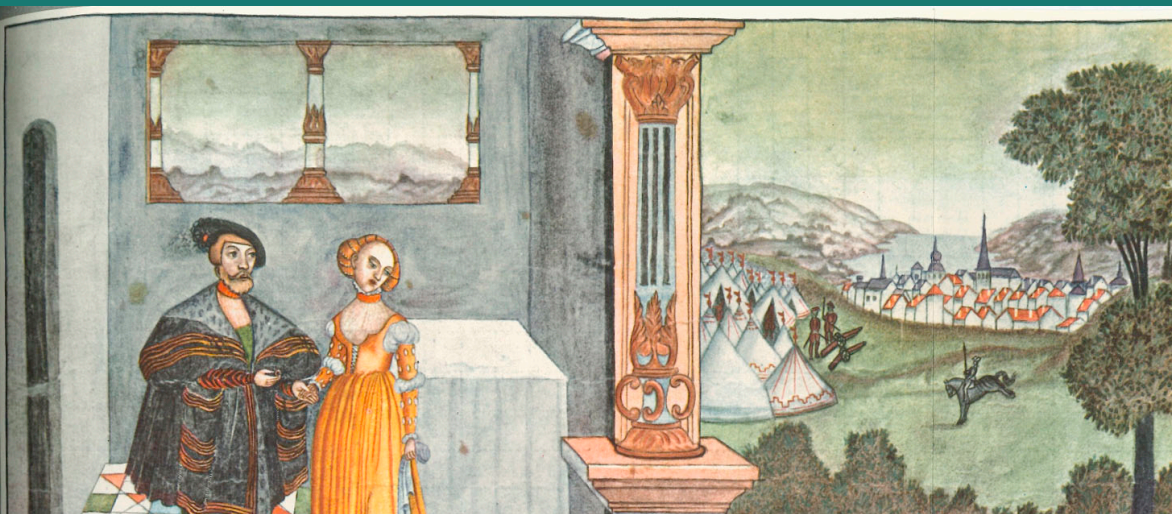

Tuula Hockman

Ingeborg Tott

Turun ja Hämeen linnanrouva
keskiajalla

Ingeborg Tott

Tuula Hockman

Ingeborg Tott

Turun ja Hämeen linnanrouva keskiajalla

© 2015 Tuula Hockman

Kannen kuva: A. Tuulse, Gustav Vasas reformationstavlor. Allhems Forlag, Malmö 1958.

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-951-568-916-0

INGEBORG AKENTYTÄR - ELÄMÄ KUIN SEIKKAILUA

Ingeborg Akentytär syntyi Tott-sukuiseen Varbergin linnanherran Ake Akselinpojan tyttäreksi 1400-luvun puolivälin paikkeilla.

Kun syntyi Tott-suvun tyttäreksi tai pojaksi, oli elämän kulku varsin pitkälle viitoitettu. Pojat koulittiin suvun piirissä sotilaalliselle ja poliittiselle uralle. Sekä pojille että tyttärille hankittiin mahdollisimman edullinen avioliitto, sellainen josta olisi hyötyä koko suvulle oli sitten kyse politiikasta, maaomaisuudesta tai kaupankäynnistä.

Keskiajan Pohjolassa linnat olivat hallintokeskuksia ja linnojen herrat olivat mahtimiehiä. Valta oli kuninkaalla, mutta valtakuntaa hoidettiin linnoista käsin hajautettuna. Uskollisuus kuningasta tai hallitsijaa kohtaan piti koossa valtakunnan koko hallinnollista rakennelmaa.

Tott-suku oli onnistuja. 1400-luvun puolivälistä eteenpäin se oli yksi Pohjoismaiden johtavista suvuista. Akselinpoikien veljessarjaan kuului yhdeksän miestä, jotka 1400-luvun jälkipuoliskolla hankkivat itselleen ja suvulleen loistavan aseman kaupankäynnissä Itämerellä ja linnan ja linnaläänin toisensa jälkeen. Viipurin linnan Erik Akselinpoika oli yksi heistä.

Ingeborg osoittautui todelliseksi sukunsa tyttäreksi. Oli suvun taustan ja neuvottelutaitojen ansiota, että hän solmi avioliiton ruotsalaisen Sten Sturen kanssa, josta tuli Ruotsin valtiota. Ingeborgin omaksi ansioksi voi kuitenkin laskea sen, että hän selviytyi tuossa asemassa loistavasti, ja että leskeysajakseen hän sai Hämeen linnaläänin tehtävät hoitaaksen Hämeen linnanrouvana – oikeastaan linnanherrana.

Ingeborg oli Ruotsin ja Suomen historian ainoa nainen, joka oli tuossa asemassa. Ingeborg oli Ruotsin valtionhoitajan puoliso, kuningattaren arvoinen nainen. Hän on korkea-arvoisin nainen, joka koskaan on elänyt

Suomessa. Hän sai Hämeen linnan läänityksekseen vuonna 1497 eli 520 vuotta sitten. Hän kuoli Hämeen linnassa vuonna 1507 eli 510 vuotta sitten. Turun linnassa hän oli puolisonsa rinnalla parin vuoden ajan 1490-luvulla.

Ingeborgin elämän aikaan ajoittuvat muun muassa niin kutsutut unionisodat 1490-luvulta alkaen. Avioliiton alkuaikaan käytiin kuuluisa Brunkebergin taistelu. Ne, niin kuin monet muutkin valtakunnan tason tapahtumat tuntuivat Ingeborgin elämässä. Puolisonsa kuoleman jälkeen Ingeborg joutui puolustamaan oikeuksiaan linnoihin ja hänelle luvattuihin lääneihin.

Ingeborgin elämän tapahtumat ovat monelta osin kuin suoraan jostain seikkailuromaanista. Linnojen, ritarien ja linnanrouvien maailmassa käytiin sotaa ja taisteluja ja punottiin juonia. Elämä oli tosiaankin kuin seikkailua. Tarvittiin tietoa, osaamista ja viisautta, jotta selviytyi kaikesta.

Ingeborg selviytyi. Hänet ja hänen elämänvaiheensa esitellään tässä kirjassa. Sten Sturella on näyttävä osa kirjan

tapahtumissa, kuten on ollut Ingeborgin elämässäkin. Kolmas keskeinen henkilö on Anna Hannun tytär, Ingeborgin veljentytär ja Ingeborgin ja Sten Sturen kasvattitytär.

STEN STUREN PUOLISO

Avioliitto Tott-suvun tapaan

Ylimystön suvuissa avioliitot olivat koko suvun asia ja avioliitot suunniteltiin tarkoin. Selvitettiin kummankin puolison maallinen omaisuus, erityisesti maatilat ja se mitä maatiloja harkinnassa oleva puoliso tulevaisuudessa saisi perintönä.

Tällä tavoin suunniteltiin Tott-suvussa avioliittoja 1460-luvulla. Yksi avioliitoista oli Ingeborgin. Hänet kihlattiin maaliskuussa (11.3) 1463 Varbergissa, linnassa, jonka linnanherra oli hänen isänsä Ake Akselinpoika, samaa Tott-suvun Akselinpoikien sarjaa kuin Viipurin linnan Erik Akselinpoika. Sulhanen oli Hans Sigurdinpoika Sudreim norjalaista valtaneuvossukua.

Parin vuoden kuluttua oli saatu neuvoteltua kolme muuta avioliittoa, nyt Tott-suvun ja ruotsalaisten Bonde- ja Trolle-sukujen välillä. Syyskuun 21 päivänä 1466 vihittiin Nyköpingissä Ruotsin kuninkaan Kaarle Knuutinpoika Bonden tytär Magdalena ja Ivar Akselinpoika Tott sekä Ivar Akselinpojan tytär Beata Ivarin edellisestä avioliitosta ja Arvid Trolle. Arvid kuului Kaarle Knuutinpojan lähipiiriin.

Sten Sture, Kaarle Knuutinpojan kannattaja hänkin, puolestaan oli kihlautunut Ingeborgin serkun Agneten kanssa ja myös nämä häät oli tarkoitus viettää Nyköpingissä. Agnete kuitenkin kuoli ennen vihkimistä.

Sten Sture haluttiin välttämättä Tott-sukuun. Kun myös Ingeborgin kihlattu Hans Sigurdinpoika kuoli ennen vihkimistä, eikä Sudreim-suvussa ei ollut ketään toista Ingeborgin sulhaseksi, järjestettiin avioliitto Ingeborgin ja Sten Sturen välillä.

Ongelmana oli se, että Sten Sturen ja Ingeborgin serkun välinen kihlaus oli katolisen kirkon lakien mukaan muodostanut heidän välilleen niin läheisen sukulaisuuden,

Ingeborg Tott eli 1400-luvun lopulla ja 1500-luvun alussa. Hän oli Ruotsin valtionhoitajan Sten Sture vanhemman puoliso. 1490-luvulla puoliset elivät Turun linnassa. Leskeysaikanaan Ingeborgilla oli läänityksenään Hämeen linna ja lääni sekä Kokemäenkartanon lääni.

Linnojen, ritarien, sotien ja juonittelujen maailmassa Ingeborgin elämä oli kuin seikkailua. Ingeborgin tarina vie lukijan keskiajan maailmaan.

